

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kiegyezés.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök beavaltotta ígérését. A kiegyezési javaslatoknak egész komplexumát — számszerint 18 javaslatot — a képviselőház szerdai ülésén terjesztette be a parlamentnek.

Ugyanazon a napon Thun gróf osztrák miniszterelnök a bécsi Reichsratnak mutatta be a kiegyezésre vonatkozó összes javaslatokat.

E szerint tehát a kiegyezési tárgyalások teljes anyaga, vagyis maga a kiegyezés a provizoriumos javaslatban megállapított május elsei határidő letelte előtt került a ház asztalára. S ha a magyar és az osztrák törvényhozás mindegyik tényezője úgy értelmezné a monarkia és a haza iránt való köteleességeket, a mint azokat a magyar kormány s a szabadelvű párt értelmezi, bizonyára a december végéig még hátralevő nyolcz hónap elég volna arra, hogy a beterjesztett nagyfontosságú javaslatok mind letárgyalatván, azok törvényerőre emelkedjenek.

Sajnos, néhány év óta nagyon megapadt azok száma, akik a kiegyezési törvény megújításában s a dualizmus változatlan fentartásában legfőbb biztosítékát látják a monarkia nagyhatalmi állásának és tekintélyének.

Igaz, hogy a magyar pártok legszűkebbike, a függetlenségi párt, melynek programja pedig egyenes ellentétben áll a realunióval, sem képez a kiegyezés megújításával szemben olyan akadályt, amely komoly aggodalomra okot adhatna, de viszont az osztrák Reichsrath legmérsékeltebb pártjai közt (s ugyan, melyek azok?) nincs egy sem, mely nyíltan és becsületesen a dualizmus fentartása s a kiegyezés megújítása érdekében sikra szállana.

Megdöbbenéssel olvassuk a bécsi lapokat, melyek, mintha csak mind egyes vezényszóra hallgatnának, jajveszékelve felpanaszolják, hogy a beterjesztett javaslatok Magyarország javára Ausztria iparát, kereskedelmét tönkre teszik, s hogy ezért ezekből az országrontó javaslatokból soha sem lesz törvény, még ha tönkre is menne ezáltal az egész monarkia. Nem, még akkor sem.

A függetlenségi pártiaknak persze ez viz a malmukra, mert minél inkább elvesztik fejüket az osztrákok, annál jobban bizakodik a mi függetlenségi pártunk abban, hogy ez a mostani válság végre meghozza Magyarországnak a rég nélkülözött gazdasági önállóságot.

S mi tagadás benne, hogy mi, kik meggyőződésből, az ország, a monarkia és a dinasztia legfőbb érdekeinek a szem-

pontjából tántoríthatatlan hivei vagyunk a 67-iki kiegyezésnek, s akik váltig arra tanítjuk a nemzetet s a serdülő nemzedéket: in hoc signo vinces, nagyon kényelmetlen helyzetbe jutottunk az osztrák tulajdítások folytán. Jóformán azt sem tudjuk, hol kezdjük a harcot, ki ellen védekezzünk. Mutassuk-e ki, hogy az új kiegyezésben elért vívmányok jelentékeny haladást jelentenek a múlt állapothoz képest (amit az ellenzék sem vonhat kétségbe) s ezáltal újabb fegyvert adjunk ellenünk az osztrák pártok kezébe, avagy világosítsuk föl az osztrákokat, hogy még mindig szerfölött nagy előnyben vannak fölöttünk. Ezáltal azonban újabb erőt öntünk a Bánffy által erősen megtépázott függetlenségi pártba.

A becsületesen gondolkodó magyar politikusként nagyon nehéz itt az eligazodás. Ha tudnók, ha remélhetnők, hogy az osztrákok feljajdulása taktikai fogás csak s hogy kellő időben észre fognak térni az osztrákok, most is napirendre térnénk az osztrák sajtó és a bécsi Reichsrath brutális kifakadásai fölött.

De amidőn látjuk, hogy Ausztria megvadult politikai pártjai mindenre inkább gondolnak mint a Magyarországgal létrejött kiegyezés parlamenti letárgyalására, önkénytelenül fölmerül bennünk is a 67-iki

TÁRGYA.

Kirándulás.

— Irta: RÁKOSI VIKTOR —

(Folytatás és vége.)

Másnap megjelentek nálam Peták Bleyer és a nyomdavezető bemutatni magukat, egy kis beszédet intéztem hozzájuk, nagyon tetszett nekik és Peták kijelentette, hogy ilyen ember kellene nekik, akkor másképp nézne ki a város.

Megegyeztek abban, hogy én hivatásom magaslatán állok.

Kedden nagy patáliára érkeztem a szerkesztőségbe.

Egy ur kritizálta a berendezést, kijelentette, hogy a papirosunk nagyon komisz, a betűink kopottak s az egész munka goromba.

Embereim szótlanul hallgatták, én azonban dühbe jöttem s azonnal odaszóltam.

— Egy ember, a ki ép oly komisz, mint a papirosunk, ép oly kopott, mint a betűink s ép oly goromba, mint a mi egész munkánk fogja be a száját.

A lármás ur elkékült, aztán elzöldült, végül elszárgult s legvégül így szólt:

— Egyéb mondani valója nincs az urnak?
— Hát ez nem elég volt?
— Elég volt.

— Ugy kérem becses távozását.

— Távozzom, de az nem lesz oly becses, mint én gondolja.

Ezzel fejébe nyomta a kalapját és távozott. A nyomdavezető kétségbeesve rohant hozzám s szólt: — Uram, tudja, hogy kivel gorombáskodott?

— Akárki, az nálam mindegy. Idegenekkel épp oly szívesen gorombáskodom, mint ismerősökkel.

— De kérem, ez nem volt sem ismerős, sem idegen. Ez Stádler volt?

— Mi az ördög a százforintos Stádler.

— Az, az ur most százforintot kigorombáskodott az ablakon.

Lelkiismeret furdalást éreztem. Elhatároztam, hogy ezentul mindenki vel nyájas leszek.

Be is állított nemsokára egy ur, akivel különben a legjobb akarat mellett se gorombáskodhatam, mert maga volt a megtestesült nyájaság és alázat. Miután egy csomó bókot mondott rám, egyszerre csak megszólalt:

— Egy nagy kérésem volna, ha nem terhelném.

— Óh kérem.

(A nyomdavezető már egy negyedórát integet és titkos jeleket ad a vendég háta megett. Mit akar már megint ez az ember.)

— Méltóztatik talán tudni a nevemet — folytatá az alázatos vendég.

— A nevét? Valóban... a nyelvemen van... de képtelen vagyok kimondani.

— Kelemen.

— Kelemen?

— Szép. Sok embert ismerek, de Kelemen nevűt egyet sem. Nagyon örvendek.

(A nyomdavezető tizenötöt mutat az uján.)

— Nem jut eszébe a nevemről semmi?

— Valami rimet tetszik gondolni?

— Nem, hanem valami összeget.

— Villámként cikázott át fejemen ez a tizenöt forintos Kelemen. Jámor képet vágtam.

— Nagyon sajnálom, mondám pokoli nyájasággal, — de sejtelmem nincs róla, hogy hová tet-szik czélozni.

— A tizenöt forintra, melylyel a szerkesztő ur tartozik.

— Ne mondja!

— Uraságod nincs róla értesülve?

— Nem vagyok.

— Tehát nem is fizet.

— Nem.

— Az utolsó szava?

— Nem utolsó szavam.

— Tehát mégis fizet.

— Nem.

— De most már az utolsó szava ez?

(Intettem, hogy igen. A nyomdavezető kido-bást markirozott a háttérben. Én tehát, miután utolsó szavamat már kimondtam, Kelemen urat szó nélkül torkon ragadtam és az utcára löktem.)

A nyomdavezető gratulált, de kijelentette, hogy ezen kellett volna kezdeni.

Másnap két becsületsértési pört akasztottak a nyakamba, egyet az adós, egyet a hitelező.

Én pedig a szerkesztésemben megjelenő „Szabadnép és Vidék” számában kijelentettem, hogy a szerkesztéstől visszaléptem, mielőtt beléptem volna.

A selyembogarászat, a végtelen novella, Peták ur dupla t-i és Beyer ur csodavíz reklamáij négy hétig pompásan megtöltötték a lapot.

kiegyezés konzervatív hibeiben az a gondolat, vajjon érdemes-e az osztrákok kedvéért még továbbra is féken tartani azt a pártot, amelynek zászlajára Magyarország gazdasági függetlensége van fölírva?

Az Ausztriával való gazdasági kiegyezést három évtizeden át tisztán csak politikai indokokból fogadtuk el és tartottuk fenn. Nagyon jól tudtuk eddig is s eléggé éreztük, hogy ez a kiegyezés évtizedről-évtizedre nagy gazdasági és pénzügyi hátrányokat ró Magyarországra, de elfogadtuk s fentartottuk mégis a létesített egyezményeket, tisztán politikai okokból, mintegy negligálva a kiegyezésből eredő pénzügyi és gazdasági hátrányokat.

A Bánffy-kormány által létesített új kiegyezési mű nagy haladást mutat ugyan az előbbeni állapothoz képest, mindazonáltal ezt a kiegyezést is inkább csak politikai opportunitásból, mintsem gazdasági érdekeink egyoldalú védelmének a szempontjából véljük elfogadhatónak. Ám, ha azt látjuk, hogy Ausztriában teljesen kipusztult a jobb belátás s nincs párt, mely mérlegelni tudná a politikai vezéreszménk védelmére hozott eme gazdasági áldozatok nagyságát, jelentőségét, valóban időszerűnek látszik annak a kérdésnek fölvetése, vajjon egyáltalán foglalkozzunk-e továbbra komolyan a f. hó 20-án beterjesztett törvényjavaslatokkal s vajjon nem érkezett-e el már ideje annak, hogy hozzálásunk gazdasági és pénzügyi életünk önálló berendezéséhez?

A kifejtettek alapján biz' arra a konkluzióra kellene jutnunk, hogy fordítsunk immár hátat az osztráknak. Boldoguljon, a hogy tud. Majd megélünk mi is csak valahogy a saját erőnkéből, a magunk emberiségéből.

S mégis, bármily plauzibilisnek látszassék is ez az elhatározás, jól megfontolva a dolgokat, mégis azt kell mondanunk: türelem, még várhatunk!

Mondjuk ezt pedig különösen abból az okból, mivel elejétől fogva az volt a meggyőződésünk, hogy a Thun-kormány maga sem kívánja az elődei által létesített kiegyezést az osztrák Reichsrath-tal elfogadtatni.

S bizonyára nem azért, hogy e kiegyezés elejtésével oly újabb kiegyezést létesítsen velünk magyarokkal, a mely hazánkra nézve a Badeni-Bilinszky-féle kiegyezésnél kedvezőbb lenne.

Már pedig mi nem tehetjük meg Thun grófnak azt a szívességet, hogy károsodásunk árán erősítsük meg az ő pozícióját az osztrák parlamentben.

Mi, mint becsületes nép s tisztességes politikusok ragaszkodunk a kormányunk által létesített egyezményhez, jöllehet az nem felel meg mindenben saját érdekeinknek, de mivel ez az egyezmény a mult-hoz képest mégis jelentékeny haladást jelent s a mult hibáit, mulasztásait legalább részben korrigálja, elfogadjuk ezt a szerződést, de csakis ezt a szerződést, törvényhozási tárgyalás alapjául.

Eddigi magatartásunkhoz hiven s támaszkodva jogainkra s teljes tudatában lévén hatalmas nemzeti erőnknek, ha kormányunk helyesnek véli, le fogjuk tárgyalni az általa beterjesztett 18 javaslatot

bármely történi is odaát Ausztriában. Ha ők példánkat követni nem tudják, vagy nem akarják, az az ő speciális bajuk.

De a helyzet urai még mindig mi vagyunk, akár megbarátkoznak az osztrákok az új kiegyezéssel, akár pedig visszautasítják azt. Ha kell, a helyzet kényszerűsége előtt meghajolva inkább megbarátkozunk egy újabb provizórium eszméjével is, de előnyös és törvényes pozícióinkat senki kedvéért föl nem áldozzuk. S reméljük, hogy ezt az éppoly hazafias, mint okos politikát a magyar ellenzék is meg fogja érteni.

Politikai hir.

A paritás.

Az osztrák pénzügyi körök főleg a bankkérdesben harapnak mélyen, midőn a reichsrath elé terjesztett kiegyezési javaslatokat bírálják. Kárhoztatják, lelkük mélyéből gyűlölik, hogy Magyarország szabadulni akar a kizsákmányolás régi rendszerétől, hogy erejénél, akaratánál fogva nem hajlandó többé az osztrák önzés bőven tejelő fejős tehene lenni. Megvetnek, szidnak bennünket, a miért azt akarjuk, hogy az osztrák-magyar bank közös intézet legyen, nem kizárólag osztrák. Támadnak bennünket, mert Magyarország részére paritásos eljárást követelünk s ugyanolyan olesó hitelt igényelünk, minőt Ausztria élvez.

Nem akarjuk, hogy az osztrák önzés tovább is uszoráskodjék a magyar iparral, kereskedelemmel és mezőgazdasággal. Magyarország paritásos részt akar venni a jegybank vezetésében. Valóban nagy bün, melyet Magyarország elkövetni készül s melyet az osztrák kapitalizmus soha sem tud neki megbocsátani. Nem tartozunk ama körök egyéni felfogásával törődni, hanem csak azt vagyunk kötelesek kérdezni, mi használ az országnak, mi a jogunk?

Az országnak egy minden irányban megbízható és független hitelforrás használna, hogy anyagilag fejlődhesse; nagy áldozatokat hoz a szabadalom és roppant anyagi és erkölcsi támogatás formájában olyan előnyöket nyújt, melyekért joga van az egyedül kívánt ellenszolgáltatást mindenkor folyósítható olesó pénzkészletek alakjában követelni.

És Magyarország joga az önálló magyar bankhoz kétségtelen, a törvényben világosan ki van mondva. A magyar kormány tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy kívánja a paritásos bankot, vagy pedig felállítja az önálló magyar bankot és e jogból egy jotát sem enged.

Ezt jól tudják az osztrák pénzügyi körök és a magyar álláspont szikla-szilárd alapját is ismerik: innen az össze-visszahadonázás a legkülönböztetebb ösdi fegyverekkel és innen a düh a paritásos bank miatt. Hiuc illae lacrimae!

A háboru.

Több heti izgalmak után kitört a háboru az amerikai egyesült államok és Spanyolország között s most a világ érdeklődése e nagyszerű tengeri hadjárat felé irányul.

A háboru az Anlanti Océánon fog lefolyni; még inkább az Antillák szigetei közt, a hol Spanyolországnak Cubán és Portoricon kívül is becses birtokai vannak, foszlányai az egykori világhatalomnak.

A tengeren egymással szembeszálló erők természetesen is föltötte érdekes és sokkal tanulságosabb, mint első pillanatra látszik. A két hadakozó fél egyenlőtlensége mindenestre szembeszökő. Meg kell gondolni, hogy az Unió terület dolgában 9.333.680 négyzetkilométernyi óriás gyanánt áll Spanyolország 496.000 négyzetkilométernyi területével s 62.622.000-nyi emberszám 17.600.000-el szemközt. A spanyol anyaterület népessége akkora, mint a magyar birodalomé, a míg Cuba területe pénzre harmadrész akkora s lakosainak száma 1.6 millió. Az igazi egyenlőtlenség azonban a haderőben van. Spanyolország

tengeri hadereje régi szerkezetű hajókból áll; száma talán nagyobb, de értékre kisebb, mint a miénk. Az egykor híres spanyol hajóhad csak történeti visszaemlékezés. Maga a hadszerkezet is rozoga. Az általános hadkötelesség alapján van ugyan berendezve, de telve privilégiumokkal. Ezzel szemben az Unió 80 első rendű hadihajót állíthat, még pedig a technika legtekélyesebb eszközeivel és kitűnő tűzérővel. Katonasága kevés van, de az amerikai nemzetőrség (milic) az egész nemzetet magában foglalja a 18—45 éves életkor közt, a mi 7.7 millió fejre rugó hadi tartalékot jelent. Spanyolország ebben a háboruban nem ábrándozhat arról, hogy bár egyetlen kikötőjét állandóan meg bírja szállani az Uniónak; legföltrebb arról, hogy Cubát, a melynek belsőjében a hősi kreol fölkelés tanyáz, ideig-óráig védheti a partokon. Ez föltötte egyenlőtlen háboru lesz, de sokáig tarthat, mivel teljes haderejét egyik fél sem képes kifejtetni a tengeren. Az egészen valószínűtlen, hogy Spanyolország egyetlen tengeri útközetre tegye föl szerencsáját.

Irodalom.

— Egyház és iskola Mária Terézia alatt. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A Magyar Nemzet Története” című tizkötetes nagy munkának (milleni kiadás) nyolcadik kötetéből, mely az 1712—1815-ig terjedő korszak történelmének tárgyalásával foglalkozik és „A restauratio kora” címet viseli, imént közbebeesajtott füzetekben Marczali Henrik eljut a Mária Terézia korabeli egyházi és iskolai, közművelődési állapotok ismertetéséhez. A nagy királynő iskolai és oktatásügyi rendelkezései, intézkedései közül tudvalevőleg igen sok a mai napig fennmaradt. A budapesti tudományegyetem újjászervezése és mai kifejlődése alapjainak megvetése szintén Mária Terézia nevéhez fűződik. De a mily öröndetes Mária Terézia buzdósága és jóakarata általában az oktatásügy terén, ép olyan elsomoritók vallási türelmetlenségéről tanuskodó sérelmes intézkedései a vallásügy terén. A protestánsok üldözése, mellözése, megrövidítése ismét napirenden van. A vakbuzdóság nem ismeri a szülők, az anyák természetes jogait sem. Az erőszakos térítgetések egyik felháborító példáját, a mostani miniszterelnök egyik ösének, Bánffy Dénes gróf leányának, Bánffy Ágnesnek esetét igen részletesen és tanulságosan mondja el Marczali Henrik. Különbén nagy súlyt helyez a jeles történetirő arra is, hogy ennek a korszaknak kulturtörténeti képét a lehető legnagyobb hűséggel, pontossággal és részletességgel megrajzolja. Ez a rész, akár egy különálló közművelődéstörténeti monografia-számba jöhet. Ezekben a füzetekben is igen érdekes történelmi szövegképek és műmelléletek vannak. Ezek közül, melyek olyan számosak, hogy majd minden lapra esik egy-kettő, ki kell emelnünk a következőket: „Részletek a bécsi udvari kanczellária belsejéből”, — „A magyar nemesi testőrség palotája”, — „III. Károly koronázása”, — „Mária Terézia a királydombon Pozsonyban 1741. június 25-ikén”; ez a kép Meytens és Hamilton egykoru híres festménye után készült, melynek eredetije a magyar történeti képesarnokban van; — „A bécsi kongresszus 1815-ben” Isabey egykoru metszete után. Egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr; félévre (24 füzet) 7 frt 40 kr. Minden héten megjelenik egy-egy füzet.

Ujdonságok.

— Időjárásunk nem csak kellemes, hanem hasznos is. Bő esőzés után pompás meleg napok következtek s a természet most már rohamosan halad előre. A hőmérő árnyékban nappal 15—20 C° meleget mutat.

— A városi képviselő választás ügyében megtörtént a végső döntés is. A belügyminiszter ugyanis a f. év január 31-én és febr. 9-én megtartott választást megsemmisítette s elrendelte, hogy egy új névjegyzék állíttassék össze s ezen alapon aztán új választást kell tartani. — A jövő pénteken tartandó városi képviselő gyűlés már meg fogja választani azon bizottságot, mely az új jegyzéket fogja összeállítani.

— **Községiülés.** Kézdivásárhely város képviselő testülete f. hó 29-én rendkívüli közgyűlést tart.

— **Gyermekek a kutban.** Ojtoztelepen a Fábrián Antal házában pincéjében valamikor, még a régi vámtelep idejében viz tört fel. A forrás révén kutat ástak a pincében, a mely üdítő hűs vizet szolgáltatott a ház számára. A mult heten azonban szerencsétlenséget okozott a pinczebeli víz. Fábrián hároméves kis fia egyedül ment le a pinczébe s a csöppség beleesett a kutba. Mire megtalálták, a gyermek már megfulladt a vízben. A kétségbeesett szülők nehezen vigasztalódnak meg; a pinczebeli kutra kimondatott a szentenczia, hogy el kell neki pusztulnia. Botómték s helyébe a ház előtt ásnak új kutat.

— **Meghalt az utban.** Gyergyó-Alfalvi Démen János fuvaros ember Szászrégenből jött hazafelé szekerével s az utban meghalva találták a szekere mellett. Megbokrosodott lovai elkapták s a mint fékezte őket, a lovak közé esett oly szerencsétlenül, hogy halálát lelte.

A kovásznai fürdő részvénytársaság május 8-án fogja VIII. évi rendes közgyűlését megtartatni.

— **Pénz kormányozza a világot!** Könnyű és biztos módot nyújt az egyúttkormányozáshoz a m. kir. szab. osztálysorsjátékban való részvétel, melynek főelárusítói Fehér Lajos és Társa Budapest, Gizallatér 5. szerencsesorsjegyek legpontosabb szállításáról biztosítanak. A Fehér Lajos és Társa cég a legjobb hírnévnek örvendő, ennél fogva ajánlatos, hogy a most kezdődő új sorsjátékhoz a megrendelésekről ezen cégénél idejekorán gondoskodjunk, miután a sorsjegykészlet a nagymérvű érdeklődés folytán apad. Egyebekben felhívjuk olvasóink figyelmét Fehér Lajos és Társa lapunkban foglalt mai hirdetésre.

— **Kitüntetett magkereskedő.** Szép kitüntetés érte a magyar kereskedővilág legkiválóbb tagjainak egyikét: Mauthner Ödön magkereskedőt, a ki rendkívüli iparkodásával és üzleti szolidaritásával világhírt szerzett a magyar magvaknak és a magyar kereskedelmet oly magasra emelte, hogy nemcsak kiállja a versenyt a külfölddel, hanem azt nem egy tekintetben felül is mulja. Mauthner Ödönt az orosz császár kitüntette a Szent Anna-rend III. oszt. rendjével, ama érdemeinek megjutalmazásul a melyeket Mauthner a pétervári kertészeti kiállításon szerzett. A pétervári kertészeti egyletben, mely az orosz előkelő társaság legkiválóbb alakjait és gazdasági kitüntéseit sorozza tagjai közé, Mauthnernek személyesen is nagy a népszerűsége, anyival inkább becses tehát a kitüntetés, melyben az érdemes kereskedő most részesült.

— **Második magyar királyi osztálysorsjáték.** Az előttünk fekvő sorsolási tervezet szerint a második osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Tsa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna különös kegyével árasztotta el e céget, mert értesülésünk szerint az első sorsjáték alkalmával mintegy háromnegyed millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyeremények száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr., egy nyolezad 75 kr. — ugyanazok maradtak a második sorsjátéknál is. A ki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. és Társa főelárusítókhoz Budapestben.

— **Jótekonyczélú államsorsjáték.** Mint az előző években, ez idén is nagy jótekonyczélú államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyereményekben következő jótekonyczélú intézmények részesednek: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesítendő alap, 2. a cirkevizet László gyermek kórház, 3. a zólyomlipesei Gizella munkás-árvaház, 4. a jászvív egyesület, 5. a erdővidéki (baróti) közkórház 6. a budapesti Klotild szeretetház, 7. a kolozsvári jótekonyczélú egyesület, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehérkereszt-egylet. A játéktér nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona, az összes nyeremények 365.000 koronára rúgnak. Sors-

jegyek a 2 frtért kaphatók minden só- és adóhivatalt és dohánytözsdeben. A húzás f. é. június hó 30-án történik.

— **A gyermekbetegségek keletkezésének meggátolhatása** abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtő szervezettel bírjon, mely a baj csiráját fejlődni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel; s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételétől undorodnak, s ezért nagyon hízagpótló a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem íze, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Főraktár a Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapest, V. Nagykorona-utca 23. sz., hol üvegenként 1 frtért kapható.

Közgazdaság.

Kis birtokok berendezése és felszerelése.

(Folytatás.)

Arról kell még, mielőtt továbbmennénk, szót adni, hogy kis gazdáknak úgy a nagy, mint a hegyi tagján miért ajánlottuk a termelésre szánt növények megválasztásánál azt, hogy csak azokat vegye fel a termelés sorába, melyek ott jól diszlenek és — ez a dologban a legfőbb — melyek azon a vidéken állandó és jó piacczal bírnak. Ez ajánlatunkat tettük azért, mivel a kis gazdának kísérletezni nem lehet, neki csak a vert uton szabad haladni, csak azon növényeket kell termelnie, melyekről biztosan tudja, hogy jól sikerülnek és piacos termények. Az olyan növények termelése ellenben, melyeknek biztos helyi piaca van, s melyeknek termelése, mivel a növény ápolása és feldolgozásuk sok munkát kíván, kiválólag s kis gazda kezében éri el a gyümölcsözés legnagyobb fokát, ha addig nem is termeltettek, jó helyet találnak a kis gazda kezében, s azok termelését kis gazdáinknak meglegeen ajánlhatjuk; ilyen növények lehetnek: a kender, len, cukorrépa, hagyma, paprik, burgonya, a gyógy és fűszernövények.

A növénytermelési ág berendezésének időnkhez mért eme rövid ismertetése után, áttérve újra az állattenyésztési ágra, lássuk röviden minő állatokat, s mennyit tarthat kis gazdánk imént leirt birtokán.

A fenti kis birtokon tarthat, de sőt a szükséges trágyázás és az ezen alapuló jövedelmező növénytermelés feltétlen meg is kívánja, hogy legalább két jó, erős tehenet s egy vagy két lovat, avagy ezek helyett egy pár tinót (tulok) mint a tehenek szaporulatát tartson a kis gazda, hogy a mezei munkát jól és a maga idejében végezhesse. Minthogy a székely szereti a lovat s annak tartását a székely megyék legtöbbjében, s így Háromszék megyében is a különféle, szorosan véve nem is a mezőgazdasághoz tartozó fuvarozások, minők: tűzi és épületfa, ásványvíz, iparezikkek stb. fuvarozása indokoltá is teszik, nem ajánlhatjuk, hogy a székely megváljon lovától, annyival is inkább, mivel a fuvarozásoktól eltekintve a lovat, mint igas állatot a szorosan vett mezőgazdasági munkálatokra bizonyos tekintetben előnyösebben használhatja, mint a szarvasmarhát. A ló használata mellett szól még azon körülmény is, hogy olcsóbban szerezhető be, s takarmányozása aránylag kevesebbe kerül, mely okból különösen azon kis gazdáknak lehet a lovat ajánlani, kiknek mezőgazdasága kicsiny s e miatt egy családnak egész évre sem munkát, sem a megélhetéshez elég jövedelmet nem szolgáltat, mely esetekben, mint ki-segítő, igen jól használható fuvarozásokra s egy kis család megélhetését biztosítja. Azon gazdának azonban, kinek birtoka elég nagy arra, hogy egy családnak munkát adjon s ennek megélhetését biztosítsa: a szarvasmarha tartását inkább ajánlhatjuk, s kezében a szarvasmarhatenyésztésnek nagyobb fontosságot kell tulajdonítanunk, mivel a szarvasmarhatenyésztés inkább helyhez köti a gazdát s inkább serkenti a jobb és helyesebb munkák végzésére, s mivel a szarvasmarha takarmányának többoldalúságánál fogva is jobban illeszkedik a mezőgazdaság keretéhez, mint a ló, s mint hasznosállat pedig a szarvasmarha a kis gazda kezében nagyobb és biztosabb jövedelmi forrás; teje 3—4 tagu esa-

ládnál alig nélkülözhető, eladva pedig, mint tejet, vaját, sajtot naponként hoz krajozárokat a házhoz, a szép és helyesen alakult, formált üszőnek vagy bikának pedig, melyet a kis gazda nevel, mindig van keresete. Mint látjuk tehát úgy a ló, mint a szarvasmarha, változott viszonyok után is hasznos állatja lesz a kis gazdának, miért is az előbb elmondottak alapján azt a tanácsot adhatjuk: kezdje a kis gazda gazdálkodását lóval, igyekezzék önjerejéből szarvasmarhát szerezni, s ha megszerezte, arra törekedjen, hogy mind a kettőt megtartsa.

Ugy a ló, mint a szarvasmarha tenyésztés azonban jövedelmező csak úgy lehet, ha a tenyészanyag helyes megválasztása mellett, azok kellő gondozásban és takarmányozásban részesülnek, lássuk tehát, hogy a kis gazdának minő módok állanak rendelkezésére a tagosítás után, hogy a tenyésztés eme elengedhetlen feltételeinek megfelelhessen. Ha a közlegelőket nem osztották fel avagy ilyenekről a tagosítás alkalmával gondoskodtak, a kis gazda állattenyésztésének helyzete némileg könnyítve lesz, s ha legelők olyanok, hogy azon a számos állat is is megtalálja a magát a legeltetés egész évadján át, a maga rendes medrében halad tovább a tenyésztés a tagosítás után úgy, mint azelőtt; de ha az állattenyésztésre ezen kedvező helyzet nincsen meg, azaz van közlegelő, de azon csak a borjúk kapják meg takarmányszükségeiket teljesen, vagy pedig ezeknél is beáll egy-egy időszak, mikor jászolból kell a hiányokat pótolni: az a kérdés, mitevő legyen ilyen esetekben a kis gazda? A kibontakozásnak egy útja van csupán: termeljen annyi takarmányt, hogy abból a nyári istállózásra is jusson; e célra vagy a belsőségben rendezzen be magának egy kis takarmányost, mely azért is legjobb, mivel kéznél van, vagy pedig ha belsősége kicsiny s ezt „kis kertnek“, gyümölcsösnek előnyösebben felhasználhatja, a közelebbi tájában hagyjon erre a célra megfelelő területet. A takarmánytermelésre fenntartott terület nagysága annak termőképessége és fekvése szerint változik ugyan, de úgy hozzávetőleg mégis azt mondhatjuk, hogy ha minden nagy állatra, teljes nyári istállózás mellett is, 600 négyszöglet számítunk, nem kell azon aggódunk, hogy nyáron állataink zöld takarmányban hiányt fognak szenvedni.

(Folytatása következik.)

Apróságok.

Számtan.

A házasság oly számtani művelet, mely az egyház nyelvén összeadás, a legtöbb völégény azonban kivonásnak tekint, a menyaszany sokszorozásnak tartja. azörömánya pedig fejt vakarva elosztásnak deklarálja,

Orvosi szempont.

Fogorvos (a kit a bálón éppen bemutatnak egy hölgynek): Talán nem vagyok mán egészen ismeretlen nagyság előtt. Tegnap volt szerencsém édesatyának két fogát kihuzni.

Bíróságnál.

Bíró: Vádolt, házas ön?

Vádolt: Talán van hajadon leánya a bíró urnak?

Hidegvér

Háziasszony: Mit jelent ez, Terka, katona a konyhában?

Szakácsnő: A fivérem, nagysága.

Háziasszony: Furesa; a legutóbbi szakácsnő is azt mondta, a hogy a fivére.

Szakácsnő: Talán a nővérem szolgált itt.

Elszólta magát.

Leányt ajánl a házasságközvetítő a házasodni készülő fiatal embernek. Agya-főbe dicséri a leány természetét, műveltségét, gazdag hozományt, de utoljára megvallja azt is, hogy az egyik szemén kissé sandit.

A legény a dus hozomány miatt szívesen eltekint akis hibától és elmegy a satchennel háztűznözőbe. Bevezetik őket a legszebbik szobába s egymás mellé letelepednek a pamlagon. Kis vártatva behívják aleányt s mikor a fiatal ember megpillantja, odasugja a házasságközvetítőnek:

— Hiszen ez egészen vak a fél szemén.

— Mondhatja hangosan is, hiszen süket a szerencsétlen, — felel vissza a házasságközvetítő.

n szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közön-
ség sz. és tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

n ottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műve-
leket úgy operatív, mint technikai ámban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 59—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

9-es számú „Zuckerin“.

Adagtablettekben oly édesítő erővel bír, hogy

1/2 kiló cukor édességi értéke

csak 3 és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 esze kávé lehet megédesíteni. — Olesőbb tablettek is
kináltnak azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tabletteket kérjünk.

Kapható vegyesáru üzletekben. — Raktárakat létesít:

DÁVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

(75 2—10)

GARA ÉS TÁRSA

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, Károly-körút 11.

A nagy. m. kir. osztálysorsjáték első osztályának
huzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osz-
tályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak
nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt —
egy fél sorsjegyért 3 frt —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr

Rendelményeket azonnal eszközlünk.

GARA és TÁRSA, a m. k. szab. osztálysorsjáték
főelárusítói Budapest, Károly körút 11.

A „KOVÁSZNAI FÜRDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“ VIII-ik évi rendes közgyűlése

1898. május 8-án d. e. 9 órakor Kovásznán a Deák Imre-féle
szinkörben fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tiszte-
lettel meghívotnak.

A gyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése 1897. évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és f. ü. bizottságnak.
4. Nyeremény felosztása iránti intézkedés.
5. Egy elnök, 2 alelnök, 5 igazgató és 4 f. ü. bizott-
sági tag választása.
6. Az 1898. évi előirányzat előterjesztése.
7. Indítványok.

Kovásznán, 1898. ápril 13.

Potsa József,
elnök.

HIRDETMEY.

Ő es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán
ezennel megindittatik

a XX-ik m. királyi államsorsjáték,

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy ab-
ból 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére
gyűjtendő alap, 2. a czirkvenzia „László“-gyermekkörház, 3. a zó-
lyom-lipesei „Gizella“ munkás-árvaház, 4. a Jásziv-egyesület, 5 az
erdővidéki (baróti) közkórház, 6. a budapesti „Klotild“ szeretetház,
7. a kolozsvári jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a
békésmegyei Fehér Kereszt-egylet részesítették.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább
következő játékterv szerint **365,000** koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyeremény á	1000 korona
1 „	50,000 „	20 „	á 500 „
1 „	20,000 „	50 „	á 100 „
1 „	10,000 „	100 „	á 50 „
2 nyeremény á	5,000 „	1000 „	á 20 „
5 „	á 2,000 „	6500 „	á 10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki.

A huzás visszavonhatlanul **1898. évi június hó 30-án** Budapes-
ten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten
(Pest, fővármház, főemelet) a hová a megrendelt sorsjegyek ára
postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi só- és adóhi-
vatálnál a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezet-
esebb helységben fellállított egyéb sorsjegyaruló közegnél.

Budapesten, 1898. április hó.

(80 1—9)

M. kir. lottó-igazgatóság.

Sz. 1514 közig.
1898.

Hirdetmény.

A Seps-Szentgyörgyi m. kir. pénz-
ügyigazgatóság 7070—898 sz. a. ren-
deleto értelmében alatt irt városi ta-
nács által közhirrét tétetik, miszerint
a folyó évi IV-ed osztályu kereseti
adó kivetési lajstrom ápril hó 28-tól
május 6-ig 8 napi közszemlére ki
van téve és az a hivatalos órák alatt
a városi adóhivatalnál megtekinthe-
tő, — egyuttal felkéretnek a t. adó-
zó polgárok, hogy említett adónem
előírása végett kis adókönyvecs-
kéjüket a városi adóhivatalhoz ad-
ják be.

Kézdi-Vásárhelyt, 1898. április hó
23-án.

városi tanács.

(81 1—1)

SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb
nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltó-
ságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-
kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 16—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.